

СТАНОВИЩЕ

за дисертацията на

Алон Итжак Тов,

докторант на самостоятелна подготовка по Социална философия

към Философски факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“,

на тема: **„Социални и педагогически ефекти от приложение на Библиознанието в религиозното образование на Израелското начално училище“**

за присъждане на образователната и научна степен **„Доктор“**

в професионално направление **2.3. Философия**

от доц. д-р Силвия Кръстева, ЮЗУ „Неофит Рилски“

Дисертацията на Алон Тов поставя за изследване изключително актуален проблем – за мястото и ролята на духовността в настоящия век на технологиите и повсеместна дигитализация. Този проблем е изведен и към аспектите на съвременното образование и на работата с изграждането на мотивирани и емоционално-ангажирани млади хора, свързани с историческата и духовната традиция на своето общество, с универсалните ценности на човешката цивилизация. Поставените цели са амбициозни, Алон Тов е посветил на тяхното осмисляне и изпълнение целия си персонален потенциал и личен ангажимент, търсейки работещо решение и изведена методическа платформа, които да доведат до реални социални и педагогически ефекти в интегрирането на духовното и религиозното образование в съвременните педагогически подходи.

Поставените цели и задачи определят и структурата и хода на дисертационното изследване. Дисертацията, в обем от 172 страници, е развита в увод, три глави и заключение. Литературата е базирана на основни източници (75, на английски език), които плътно и с отлично познаване се цитират и вграждат в изведените тези и аргументация. В първата глава се извеждат основите на социалното и педагогическото изследователско търсене – с преглед на образователните парадигми в Израелското общество от средата на 20. век до днес, като се представя и демонстрира търсеното решение за работеща и ефективна педагогическа практика на религиозното и духовното образование. Втората глава представя теоретичната и обучителна основа за преподаването на Библията в началното училище. Третата глава е практически насочена, с оглед на поставения актуален и конкретен проблем – представя се програма за

обучение, планирано и проведено съобразно заложените и развити теоретични основи и подходи, което е структурирано и въплъщава на дело развитата общопедагогическа концепция в първа и втора глава.

Алон Тов представя детайлно и компетентно историческите и социални обстоятелства в развитието на образователните направления в израелското общество от средата на 20. век, като е акцентирано на извеждането на процеса до стандартизирана национална образователна система. Докторантът проследява и значимия за дисертационното изследване проблем за създаването на регламентирана основа за религиозното образование, което е неизменна част от проекта за образование на израелското общество. Образователните стандарти обаче не са достатъчни, за да синхронизират религиозното образование с нагласите и подходите в модерното образование, затова А. Тов ще търси модерен подход, който и да позволи инкорпорирането на преподаването по религия в модерното училище.

На тази цел според докторанта отговаря полагането на модерното образование върху моделиране и инициране на същинската мотивация и на учителя, и на обучаваните, както генерирането на процеси за самоуправление на обучението и ученето. А. Тов тук изключително подходящо привлича две съвременни теории – едната от сферата на съвременната психология – теорията за мотивацията на Райн и Деси, и другата от сферата на съвременната педагогика – теорията за саморегулираното учене. Смятам, че това е изключително важен и значим приносен момент в дисертационното изследване на А. Тов. Приведени са новаторските моменти в теорията за „чистата вътрешна мотивация“ на Райн и Деси, като процес на изграждане на „интернализация на мотивацията“ с пълно генериране на осмислена персонално инициране и изработена мотивация. А. Тов посочва и формулираните от Райн и Деси нови ядра на потребности, които водят този процес като „основните психологически нужди на човека: автономия, чувство за компетентност и чувство за принадлежност“ и съответната подкрепа, която трябва да се оказва за правилното и пълноценно удовлетворяване на тези нужди: „**за автономията:** ясна обосновка за дейностите, уважаване на гледната точка и чувствата на индивида чрез предоставяне на избор и избягване на контрол“; **за чувството за способност/компетентност:** поставяне на реалистични цели и задачи в процеса на сътрудничество, а също и чрез обучение в уменията и компетенциите, необходими за изпълнение на определено поведение; **за свързаността:** емпатия, показване на привързаност, оказване на внимание към индивида и показване на готовност да си до него, когато е необходимо“. А. Тов свързва теорията за вътрешната мотивация с теорията за саморегулирано учене, като посочва, че както връзката на

двете теории има иновативен характер, също така, че тази връзка не е установена с по-широко изследване при младите хора и особено в етапа на началното училище. В тази посока третата глава ще предложи практически решения и наблюдения. Бих искала да поставя тук въпрос към докторанта: как предложената връзка и осмисляне на двете теории може да се приложи към съвременния компетентностен подход в образованието.

Втората глава е задълбочено и компетентно развита, като се демонстрира ерудицията на автора в областта на Библиознанието. Тази глава представлява също интерес от гледна точка на направения обзор на еврейската традиция в тълкуването на Библията, с компетентно представяне и познаване на съвременните постижение и направления в Библиознанието. А. Тов представя концепция за тълкуване на имената в Библията, като я поставя върху същността и осмислянето на личното име и дълбоката му връзка с културната традиция и история, превръщайки го в знаков, емблематичен елемент от древноеврейската история и като културен феномен, пренесъл неизменно традицията през вековете и съхранил я и до днес. Компетентно оформеният и аргументиран анализ на имената през основните моменти от библейската история е чудесен конструкт върху една съвременна философия на името, в частност на личното име като такова, и дава много интересни факти и тълкувания с общокултурна и изследователска стойност.

Третата глава е жива и интересна с детайлния ход на предложената обучителна програма, като са предадени проведени уроци по религиозно образование, демонстрирани са подходи по изграждане на мотивация, по интернализирането ѝ. Цялостното педагогическо обосноваване на обучението, с иновативните моменти, с въведените в хода на уроците общофилософски теми представлява чудесен образец за планиране и за реализиране на мотивирано, ангажиращо учениците и интерактивно обучение в учебни курсове по философско и религиозно образование.

Съгласна съм с формулираните приноси моменти на дисертационното изследване. Представеният автореферат отговаря на дисертацията. Нямам съвместни публикации с докторанта. Не установих плагиатство в дисертационния труд.

Предвид цялостно обосноваването и успешно проведено изследователско търсене, с актуалност и общозначимост за социалните и културни процеси в съвременното образование, предвид аргументираните, развити и демонстрирани с ерудиция, иновативност и личен ангажимент приноси моменти в дисертацията на А. Тов ще гласувам „ЗА“ присъждането на образователната и научна степен „**Доктор**“ на Алон Тов за неговата дисертация на тема: „**Социални и педагогически ефекти от приложение на Библиознанието в религиозното образование на Израелското начално училище**“.

09.01.2026 г.

Доц. д-р Силвия Кръстева

REVIEW

For the Dissertation “**Social and Pedagogical Effects of Using of Biblical Studies in Religious Education in the Israeli Elementary School**”

By **Alon Tov**,

PhD Student in Social Philosophy,

Faculty of Philosophy, South-West University “Neofit Rilski”

For the acquisition of educational and scientific degree “Doctor”

In the Professional Field 2.3. Philosophy

By Associate Professor Dr. Silviya Kristeva, SWU “Neofit Rilski”

Alon Tov’s dissertation poses for study an extremely topical problem – about the place and role of spirituality in the current century of technology and widespread digitalization. This problem is also brought out to the aspects of modern education and the work with the development of motivated and emotionally engaged young people, connected with the historical and spiritual tradition of their society, with the universal values of human civilization. The goals set are ambitious, Alon Tov has dedicated his entire personal potential and personal commitment to their understanding and implementation, seeking a working solution and a derived methodological platform that will lead to real social and pedagogical effects in the integration of spiritual and religious education in modern pedagogical approaches.

The goals and objectives set also determine the structure and course of the dissertation research. The dissertation, in a volume of 172 pages, is developed in an introduction, three chapters and a conclusion. The literature is based on primary sources (75, in English), which are densely and with excellent knowledge cited and embedded in the theses and argumentation presented. The first chapter presents the foundations of the social and pedagogical research – with a review of the educational paradigms in Israeli society from the mid-20th century to the present, presenting and demonstrating the sought-after solution for a working and effective pedagogical practice of religious and spiritual education. The second chapter presents the theoretical and educational basis for teaching the Bible in primary school. The third chapter is practically oriented, in view of the current and specific problem posed – a teaching program is presented, planned and conducted in accordance with the established and developed in dissertation theoretical foundations and approaches, which is structured and embodies in practice the general pedagogical concept developed in the first and second chapters.

Alon Tov presents in detail and competently the historical and social circumstances in the development of educational directions in Israeli society since the mid-20th century, with an emphasis on bringing the process to a standardized national educational system. The doctoral student also traces the significant problem for the dissertation research of creating a regulated basis for religious education, which is an integral part of the educational project of Israeli society. However, educational standards are not sufficient to synchronize religious education with the attitudes and approaches in modern education, so A. Tov will seek a modern approach that will allow the incorporation of religious teaching in the modern school.

According to the doctoral student, the focus of modern education on modeling and initiating the intrinsic motivation of both the teacher and the students, as well as the generation of processes for self-regulation of teaching and learning, meets this goal. A. Tov here extremely appropriately draws on two modern theories – one from the field of contemporary psychology – the theory of motivation of Ryan & Deci, and the other from the field of contemporary pedagogy – the theory of self-regulated learning. I believe that this is an extremely important and significant contribution to A. Tov's dissertation research. The innovative moments in the theory of "pure internal motivation" of Ryan & Deci are presented, as a process of building "internalization of motivation" with the full generation of meaningful personal initiation and elaborated motivation. A. Tov also points out the new cores of needs formulated by Ryan & Deci, which lead this process as "personal basic psychological needs: autonomy, a sense of competence and a sense of belonging" and the corresponding support that must be provided for the correct and full satisfaction of these needs: "Autonomy support: a clear justification for activities, respect for the individual's point of view and feelings by providing choice and avoiding control"; "Support for a sense of ability/capability: setting realistic goals while cooperating, setting challenges adapted to the individual's abilities, providing clear and relevant feedback in a non-judgmental manner, and by training in the skills and competencies required to perform the behavior"; "Support for a sense of belonging: empathy, showing affection, giving attention to the individual, and being available when needed". A. Tov connects the theory of internal motivation with the theory of self-regulated learning, indicating that both the connection of the two theories is innovative in nature, and that this connection has not been established with a broader study of young people, especially at the primary school stage. In this direction, the third chapter will offer practical solutions and observations. I would like to pose a question to the doctoral student here: how the proposed connection and understanding of the two theories can be applied to the modern competency-based approach in education.

The second chapter is thoroughly and competently developed, demonstrating the author's erudition in the field of Biblical Studies. This chapter is also of interest from the point of view of the overview of the Jewish tradition in the interpretation of the Bible, with a competent presentation and knowledge of modern achievements and directions in Biblical Studies. A. Tov presents a concept for the interpretation of names in the Bible, placing it on the essence and meaning of the personal name and its deep connection with the cultural tradition and history, turning it into a significant, emblematic element of ancient Jewish history and as a cultural phenomenon that has invariably transmitted the tradition through the centuries and preserved it to this day. The competently formed and reasoned analysis of names during the main moments of biblical history is a wonderful construct on a contemporary philosophy of the name, in particular of the personal name as such, and provides many interesting facts and interpretations with general cultural and research value.

The third chapter is lively and interesting with the detailed course of the proposed training program, as lessons on religious education are presented, approaches to building motivation and its internalization are demonstrated. The comprehensive pedagogical justification of the teaching, with innovative moments, with general philosophical topics introduced in the course of the lessons, is a wonderful model for planning and implementing motivated, engaging students and interactive training in courses on philosophical and religious education.

I agree with the formulated contributions of the dissertation research. The presented abstract corresponds to the dissertation. I have no joint publications with the doctoral student. I did not establish plagiarism in the dissertation work.

Given the comprehensively substantiated and successfully conducted research, with relevance and general significance for social and cultural processes in contemporary education, given the argued, developed and demonstrated with erudition, innovation and personal commitment, contributing moments in A. Tov's dissertation, I will vote with **"YES"** for acquisition the educational and scientific degree **"Doctor"** to Alon Tov for his dissertation: **"Social and Pedagogical Effects of Using of Biblical Studies in Religious Education in the Israeli Elementary School"**.

09.01.2026

Assoc. prof. Dr. Silviya Kristeva